

Euskara juridiko-administratiboaren eremuak

2010/2011 IKASTURTEA

Joseba Ezeiza Ramos

<http://www.ehu.es/ehusfera/garalex/>

Euskara juridiko-administratiboaren eremuak

Hizkuntzaren aldaera juridiko-administratiboari gizarte- eta komunikazio-eremu jakin batzuk dagozkio. Euskararen kasuan jakina da erabat normalizatu gabeko hizkuntza gutxituaz ari garela. Izan ere, ez ditu oraindik bereganatu gizarte- eta komunikazio-eremu guztiak. Egia da, poliki-poliki bada ere, euskara ari dela Administrazioaren eta Zuzenbidearen eremuetan toki bat irabazten. Hala ere, oraindik ezin liteke esan erabateko estaldura eta garapena duenik bi alor horietan. **Ikus dezagun, bada, zein eremutan erabili ohi den hizkera administratibo eta juridikoa, eta zein neurritan agertzen zaigun euskara eremu horietan.**

TESTUINGURUA	NORK	ZERTARAKO NOIZ	NOLAKO HIZKERA	EUSKARA ERABILTZEN DA?
Erakunde legegileak	<ul style="list-style-type: none"> - Legelariak - Teknikoak - Ordezkarari politikoak 	Lege-testuak sortzeko	Lege-hizkera teknikoa	Oso gutxitan. Normalean euskarazko bertsioak itzulpenak izaten dira.
Legebiltzarra	<ul style="list-style-type: none"> - Alderdi politikoaren bozeramaileak - Parlamentariak - Batzordekideak - Lehendakariak - Mahaiko kideak - Taldeetako ordezkariak 	<ul style="list-style-type: none"> - Osoko bilkuretan eta batzordeetan ekarpenak egiteko eta eztabaidatzeko - Legeen edukia eztabaidatzeko - Lege-proiektuak idazteko - Legeen edukia onartzeko - Erregelamenduak eta araudiak garatzeko - Interpelazioak egiteko - Agerpen publikoak egiteko - Erabakiak plazaratzeko 	<ul style="list-style-type: none"> -Politika hizkera teknikoa -Lege-hizkera teknikoa - Hizkera formala (<ul style="list-style-type: none"> - Batzuetan, hizkera anbigua, beste alderdiak konbentzitzeko edota nahasteko - Iritzi-adierazpenetan hizkera jasoa erabiltzen dute, baina ez normalean juridikoa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Legebiltzarrean partaideen erdiek baino gehiagok erabiltzen dute euskara noizbait eztabaidetan - Alderdi politiko batzuetako kideak euskara sistematikoki erabiltzen dute -Nafarroan ia ez da euskara erabiltzen, eta Iparraldean bat ere ez -Espainian onartu berri da Senatuan euskara erabiltzeko aukera - EAEn Legebiltzarrean buruak ez daki euskaraz, ikasten ari den arren - Legebiltzarrean dokumentuak eta aktak bi eleetan argitaratzen dira - Euskal Autonomi Erkidegoan legeak beti argitaratzen dira euskaraz, itzulpenaren bitartez bada ere

TESTUINGURUA	NORK	ZERTARAKO NOIZ	NOLAKO HIZKERA	EUSKARA ERABILTZEN DA?
Epaitegiak	<ul style="list-style-type: none"> - Epaileak - Idazkari judizialak - Abokatuek - Inputatuek - Itzultzaileek - Fiskalek - Laguntzaile judizialek - Ofizialek - Perituek - Prokuradoreek - Abokatuek - Administratzaileek - Itzultzaileek - Segurtasuneko langileek 	<ul style="list-style-type: none"> - Demandak jartzeko - Auzi-eskeak egiteko - Epaietak aurrera eramateko - Ordezkatuen alde egiteko - Aktak egiteko - Epaiak emateko - Informeak egiteko - Frogak aurkezteko - Galdeketak egiteko - Auziak ebazteko - Demandatua defendatzeko zein akusatzeko - Proposamenak egiteko - Tratuak negoziatu eta aurrera eramateko - Tesiak defendatu zein aurkatzeko - Errekurtsoak jartzeko - Deklarazioa hartzeko - Galdeketa egiteko - Espedienteak kudeatzeko - Ziurtagiriak egiteko - Segurtasun-protokoloak aplikatzeko 	Hizkera zaindu orokorra Lege-hizkera teknikoa	<ul style="list-style-type: none"> - Oso gutxitan, Kasu bakan batzuetan baino ez - Zaila da bi alderdiek euskaraz egiteko adostasuna edukitzea, eta bestetik epaileak euskaraz jakitea - Bada jendea ez dakiena euskara erabiltzeko eskubidea eta aukera ere baduela - Euskara erabiltzekotan, itzultzaileen bitartekaritza behar izaten da normalean - Gehienetan, itzulpen-zerbitzuak erabiltzeko aukera ematen da - Lekukoek euskara erabil dezakete, baina, beren testigantza itzultzaileak jasotakoa izango da eta ez berea, hitzez hitzekoa.
Operadore juridikoen bulegoak (notaritzak, abokatuen bulegoak...)	<ul style="list-style-type: none"> - Notarioek - Erregistratzaileek - Artekariak - Abokatuek - Idazkariak - Aholkulari juridikoen 	<ul style="list-style-type: none"> - Informazioa emateko - Zalantzak argitzeko - Aholkularitza zerbitzua emateko - Arazoak konpontzeko - Kontratuak egiteko - Testamentuak egiteko - Proposamenak elkarbanatzeko - Demandak osatzeko - Demandeia erantzuteko 	<ul style="list-style-type: none"> - Hizkera zaindu orokorra - Hizkera juridiko teknikoa 	<ul style="list-style-type: none"> - Profesionalaren eta bezeroaren arabera, baina, oro har, ez. - Hala ere, jurista euskaldunen kopurua handitzen doan heinean erabilera ere areagotuz doa
Ertzaintza	<ul style="list-style-type: none"> - Ertzainak 	<ul style="list-style-type: none"> - Isunak, atestatuak egiteko 	Hizkera formala	Oso gutxitan.

TESTUINGURUA	NORK	ZERTARAKO NOIZ	NOLAKO HIZKERA	EUSKARA ERABILTZEN DA?
Udalbatzak eta administrazio-erakundeak	<ul style="list-style-type: none"> - Ordezkaritza politikoko - Udal Idazkariak - Teknikariak - Herritarrek 	<ul style="list-style-type: none"> - Proiektuak idazteko eta eztabaidatzeko - Deialdiak eta ebazpenak egiteko - Aktak egiteko 	<ul style="list-style-type: none"> - Hizkera formala baina funtzionala - Administrazio-hizkera - Administrazio-erakundearen hizkera berezi teknikoa - Hizkera juridikoa 	Erakundearen eta zerbitzuaren arabera, baina balio juridikoa izango duten dokumentuak ia beti egiten dira gaztelaniaz eta gero itzuli, teknikoak eta ordezkaritza politikoko erakundearen arabera
Herritarrek hartutako administrazio-erakundeak	<ul style="list-style-type: none"> - Herritarrek - Enpresek - Funtzionarioek - Administrazio-erakundearen kideak 	<ul style="list-style-type: none"> - Herritarrei harrera egiteko - Herritarrekin harremanetan - Agirietan - Diru-eskaerak egiteko - Proiektuak aurkeztu eta tramitatzeko - Kexak adierazteko eta kexei erantzuteko - Oro har, beren funtzioen egikaritzan 	<ul style="list-style-type: none"> - Hizkera informala (ahoz, posta elektronikoa...) - Erregistro zandu orokorra - Administrazio-hizkera - Administrazio-erakundearen hizkera berezi teknikoa - Hizkera juridikoa 	<ul style="list-style-type: none"> - Administrazioaren arabera baina oro har, euskaraz aritzeko aukera izaten da - Hala ere, oraindik ez da toki guztietan (Nafarroa, Iparralde, Trebiñu...) eta erakunde guztietan bermatzen (osasun arloan, Ertzaintza...) - Udal batzuetan euskara sistematikoki erabiltzen da - Batzuetan erabiltzen den euskararen kalitatea oso eskasa da
Unibertsitatea	<ul style="list-style-type: none"> - Irakasleak - Ikasleak - Zuzendaritza-erakundearen kideak - Atezainak 	<ul style="list-style-type: none"> - Irakaskuntza - Ikas-materiala - Agirietan - Eskuliburuak - Tesi eta ikerketetan - Zenbait zerbitzutan - Ohiko tramiteetan 	<ul style="list-style-type: none"> - Zaindua eta jasoa - Hizkera teknikoa 	<ul style="list-style-type: none"> - EHU (osorik) eta Deustuko unibertsitatean (parte batean) euskaraz ikas daitezke Zuzenbidea - Hala ere, ikasle askok gaztelaniaz ikasten dute oraindik - Orain arte ez da ia doktore-tesirik egin euskaraz alor honetan - Irakaskuntza-materialak oso eskasak dira oraindik

